

Dom som bestämmer – Lisen Adbåge

Några skönlitterärt betydelsefulla barnboksförfattare och illustratörer - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 1-3

Syfte

Någon dag efter första mötet med en ny klass, träffade jag en elev ute på rast och berättade att vi skulle börja med att läsa en bok. *Jag hatar böcker!* fick jag vill svar. Lisen Adbåges bilderbok, *Dom som bestämmer*, skulle dock visa sig träffa helt rätt. Den tid jag har med eleverna fokuserar jag på att ge dem goda läsupplevelser. Vi läser tillsammans, samtalar och skriver om det lästa.

Läraren reflekterar

I *Kommunikativa klassrumspraktiker Tidig läs-och skrivundervisning* (Studenlitteratur 2023), skriven av Catarina Schmidt, betonas betydelsen av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. *Här duger jag, här vill jag bidra!* (s. 70) är ett citat från boken som fastnade hos mig. Så självklart, men inte helt lätt att genomföra i praktiken. Men när jag planerar undervisningen utifrån de tre centrala begreppen kontextualitet (utgå ifrån ett sammanhang, det konkreta), interaktion (eleverna får arbeta muntligt och skriftligt för att befästa) och språklig stöttning skapar jag viktiga förutsättningar för att eleverna ska känna att de duger och vill bidra.

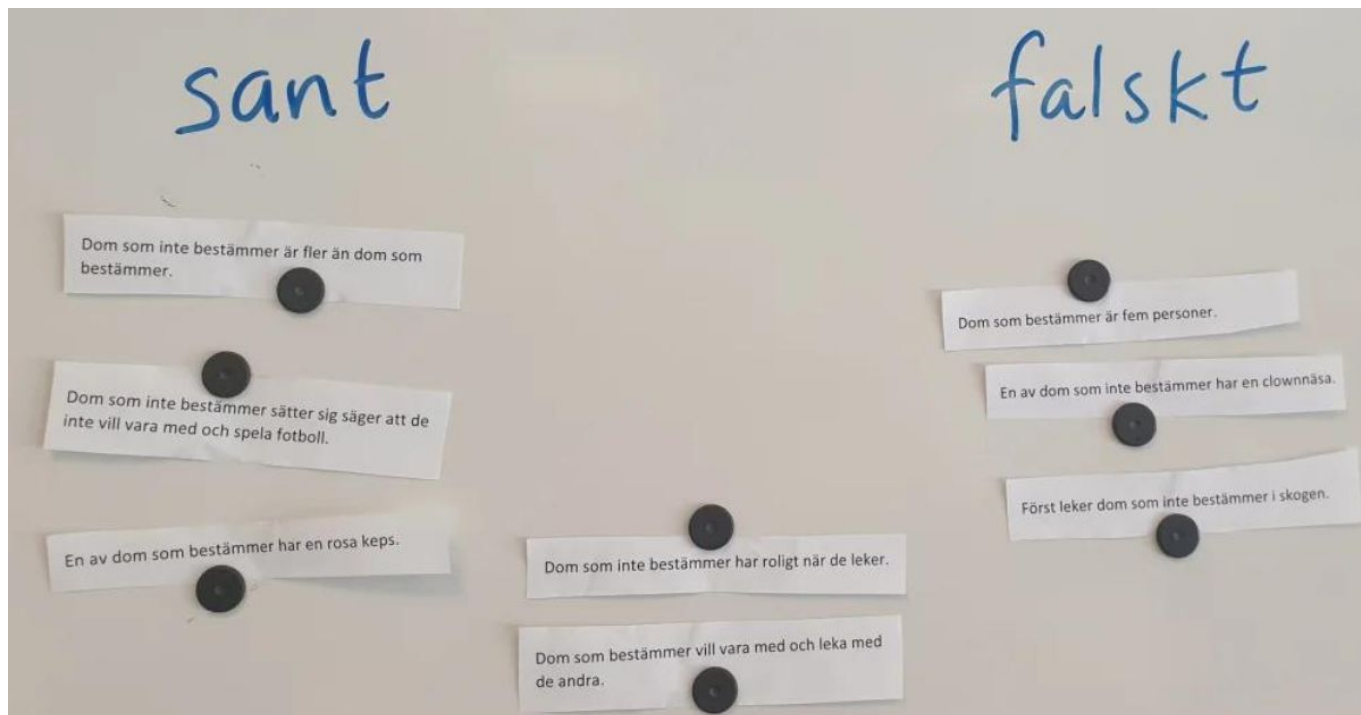
Metod

Nedan beskriver jag delar av vår gemensamma väg genom boken.

Inför läsning: När lektionen började visade jag omslaget och ställde några frågor om det. Boken har ett omslag som väcker nyfikenhet och igenkänning. Samtalet tog fart med en gång. Eleverna hade tankar om vilka *dom* är, *dom där som bestämmer*. Vi läste baksidestexten och eleverna blev allt otåligare. *Börja läsa nu!*

Under läsning: Jag började att läsa och efter ett uppslag stannade jag och ställde frågor som exempelvis *Vad tror ni hände sen?*

Efter läsning – Sant eller falskt: Vi läste ett påstående i taget och diskuterade huruvida det var sant eller falskt. Ibland fick vi bläddra tillbaka och titta på bilderna i boken. Två av påståendena hamnade i mitten. *Dom som inte bestämmer har roligt när de leker*. Kan vi veta om de har roligt när de leker? *Dom som bestämmer vill vara med och leka med de andra*. Vill dom som bestämmer egentligen vara med de andra?

Verben i texten: Sen gick vi tillbaka till de sidan: *Vi som inte får vara med och gunga går till*

klätterställningen: "Vi **svingar** och **dinglar** och **klättrar** och **hissar**." Vi pratar om verben i meningen. Jag gestaltar och pratar om bilden. Jag frågar: *Vad gör ni på rasterna?* Vi listar tillsammans alla verb på tavlan. Det blir till slut 25 verb på tavlan. Därefter fick eleverna skriva tre egna meningar om vad de brukar göra på rasten, utifrån verben på tavlan.

Nu är det vi som bestämmer: De som inte bestämmer blir under berättelsens gång bortjagade från olika aktiviteter och hamnar till slut på fotbollsplanen. De drar ihop ett större gäng och spelar och har roligt ända tills gruppen som bestämmer säger åt dem att sluta spela. De sätter sig på bänken för att sedan beordras att vara med och spela. Det går ju inte att spela fotboll när man bara är fyra personer. Det blir droppen. – Nej! säger de. *Vad tror ni hände sen?* frågade jag. Vi pratade tillsammans om möjliga scenarion. *Vart sprang de? Vad gjorde de?* Sen fick de rita och färglägga för att sedan skriva om bilden. De fick en början: *Nu är det vi som bestämmer. Vi...*

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Skönlitteratur för barn från olika tider och skilda delar av världen. Sånger, muntligt berättande, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.

Kriterier för bedömning av kunskaper

Eleven läser bekanta och elevnära texter med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kommenterar och återger delar av innehållet och visar grundläggande läsförståelse. Eleven för också enkla resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna.

Eleven samtalar om elevnära frågor och ämnen och ställer frågor, ger kommentarer och framför egna åsikter. När eleven berättar om vardagliga händelser beskriver eleven dem så att innehållet tydligt framgår. Dessutom ger och tar eleven enkla muntliga instruktioner.

Eleven skriver enkla texter med läslig handstil och med digitala verktyg. I texterna använder eleven stor bokstav, punkt och frågetecken samt kan stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i elevnära texter.